

Kvalitet och effektivitet 2018

Underlag till budget 2020

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Sammanfattning	3
	2.1 Förskola	3
	2.2 Skolbarnomsorg	4
	2.3 Grundskola	4
	2.4 Äldreomsorg	5
	2.5 Särskilt boende	5
	2.6 Hemtjänst.....	5
	2.7 LSS	6
	2.8 Individ- och familjeomsorg	8
	2.9 Ekonomiskt bistånd	8
	2.10 Missbruksbruksvård vuxna	9
	2.11 Övrig vuxenvård	9
	2.12 Social barn- och ungdomsvård.....	10
	2.13 Familjerätt	10
	2.14 Övriga	10
3	Mätmetod och källor	12
	3.1 Förskola	12
	3.2 Skolbarnomsorg	12
	3.3 Grundskola	12
	3.4 Äldreomsorg	12
	3.5 Särskilt boende	13
	3.6 Hemtjänst.....	13
	3.7 LSS	13
	3.8 Individ- och familjeomsorg	13
	3.9 Ekonomiskt bistånd	14
	3.10 Missbruksbruksvård vuxna	14
	3.11 Övrig vuxenvård	14
	3.12 Social barn- och ungdomsvård.....	14
	3.13 Familjerätt	15
	3.14 Övriga	15

1 Inledning

Rapporten bygger på en jämförelse med andra avseende kostnader jämfört med riket, kommuner 50 000-99 000 invånare samt liknande kommuner. Kolada rekommenderar vid jämförelse av verksamheter att jämförelsen görs med likhetsutsökta grupper (liknande kommuner per verksamhetsområde). Vid en jämförelse med andra är det viktigt att lyfta dels kostnader men även mått av kvalitet och kvantitet d.v.s. vad får vi för pengarna som vi satsar? Därför har rapporten även försökt att lyfta fram dessa aspekter för att bättre skapa en helhetsbild av de verksamheter som jämförs. Rapporten inriktar sig mest till att jämföra de större delarna inom kommunens kärnverksamhet, Barn- och utbildning, Vård- och omsorg samt Individ- och familjeomsorg, där det också finns flest jämförelsemått i Kolada, men även mått från övrig kommunal verksamhet finns med.

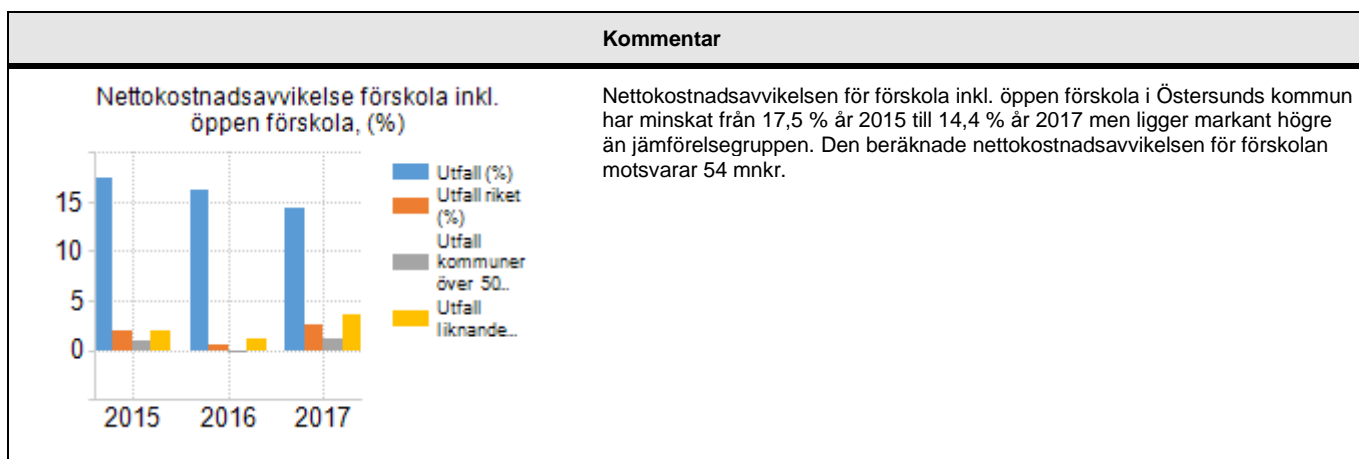
Nettokostnadsavvikelsen är skillnad i procent mellan kommunens faktiska kostnad för verksamheten och vad verksamheten borde kosta utifrån kommunens specifika strukturella förutsättningar om verksamheten bedrivs med en genomsnittlig ambitions- effektivitets- och avgiftsnivå.

2 Sammanfattning

Utifrån nedanstående presentation finns följande förslag till områden att bevaka/prioritera:

- Kostnad i förskolan
- Lärarbehörighet i grundskolan
- Brukarbedömning ÄO
- Avgiftsintäkter SÄBO, LSS
- Kostnad hemtjänst
- Nettokostnadsavvikelse IFO
- Kostnad institutionsvård
- Kostnad övrig vuxenvård

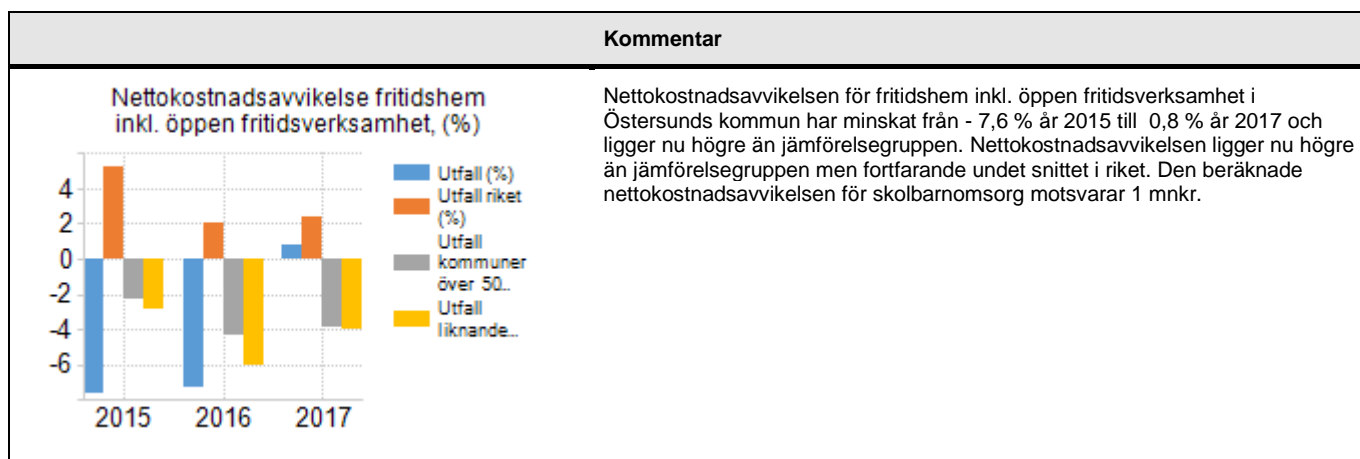
2.1 Förskola

Östersunds kommun har höga kostnader för förskola och öppen förskola. Personaltätheten i förskolan (inskrivna barn/årsarbetare) ligger på 5,2 barn/årsarbetare. I jämförelse med liknande kommuner har Östersund näst högst personaltäthet. Snittet i riket är lika som i Östersunds kommun, 5,2 barn/årsarbetare. 82 % får plats i förskolan på önskat placeringsdatum. I jämförelse med liknade kommuner, 8 st, ligger Östersund på plats 2 och spridningen är mellan 38 % - 99 %. De som inte får plats på önskat placeringsdatum får i snitt vänta 60 dagar vilket gör att kommunern har längst väntetid i jämförelse med liknande kommuner. Spridningen är mellan 8 till 60 dagar.

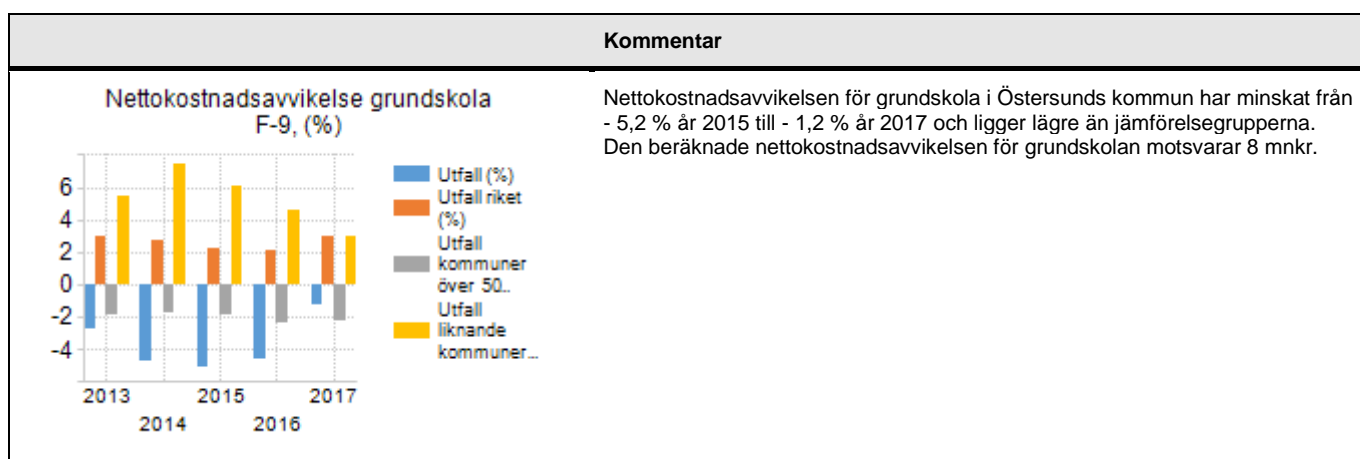
Kostnaden för förskolan (kr/inskrivet barn) är 155 tkr, snittet i riket är 148 tkr och i jämförelse med liknande kommuner (8 st) har Östersund den högsta kostnaden och spannet är från 133 tkr - 155 tkr. Kostnaden för öppen förskola (kr/inv) ligger högt, 90 kr. Snittet i riket är 42 kr och i jämförelse med liknande kommuner ligger kommunen på plats 7 av 8 och spannet är från 8 kr - 120 kr.

2.2 Skolbarnomsorg

Östersunds kommun ligger i nivå med framräknad nettokostnadsavvikelse för fritidshem och öppen fritidsverksamhet. Kostnaden för fritidshem och öppen fritidsverksamhet har ökat från 2016 då Östersund låg under nettokostnadsavvikelsen. Personaltätheten i fritidshemmen (inskrivna barn/årsarbetare) ligger på 19,4 barn/årsarbetare. I jämförelse med liknande kommuner har Östersund näst högst personaltäthet. Snittet i riket är 21,7 barn/årsarbetare. Kostnaden för fritidshem (kr/inskrivet barn) är 27 tkr, snittet i riket är 33 tkr och i jämförelse med liknande kommuner (8 st) ligger Östersund på plats 6 när det gäller kostnaden och spannet är från 22 tkr - 33 tkr. Lokalkostnaden för kommunalt drivna fritidshem är låg, 5045 kr/barn jämfört med snittet i riket som är 6049 kr/barn.

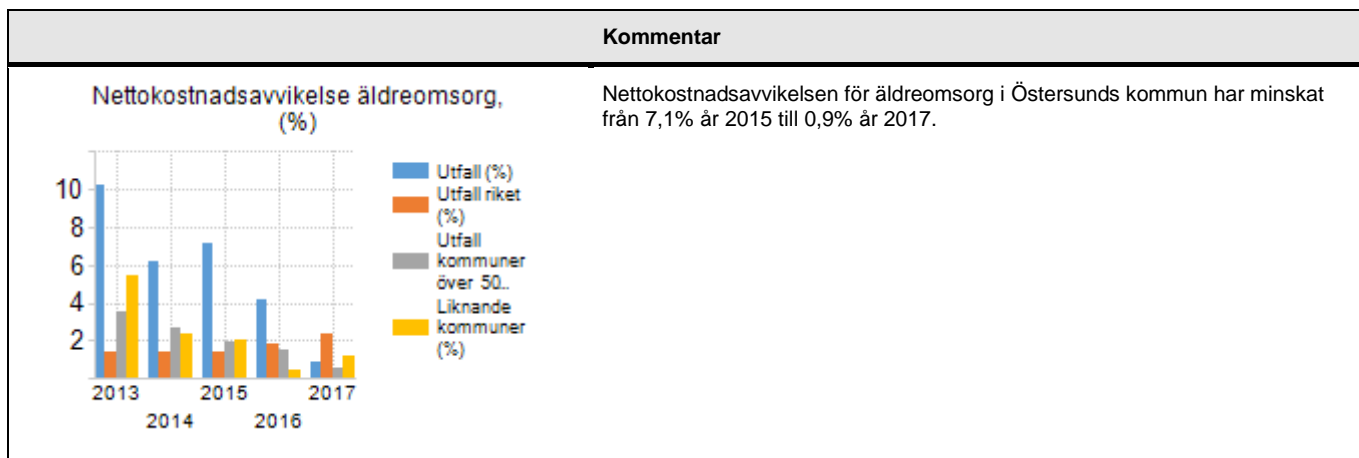
2.3 Grundskola

Östersunds kommun har låga kostnader för grundskolan, kostnaden har ökat från 2016 till 2017. Personaltätheten i grundskolan (elever/lärare) ligger på 11,7 elever/lärare. I jämförelse med liknande kommuner har Östersund tredje lägst personaltäthet. Snittet i riket är 11,9 elever/lärare. Andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan är i Östersund 67,4 %. Snittet i riket är 72,4 % och i jämförelse med liknande kommuner ligger Östersund på plats 8 av 8, spannet bland liknande kommuner är från 67,4 % till 88,5 %.

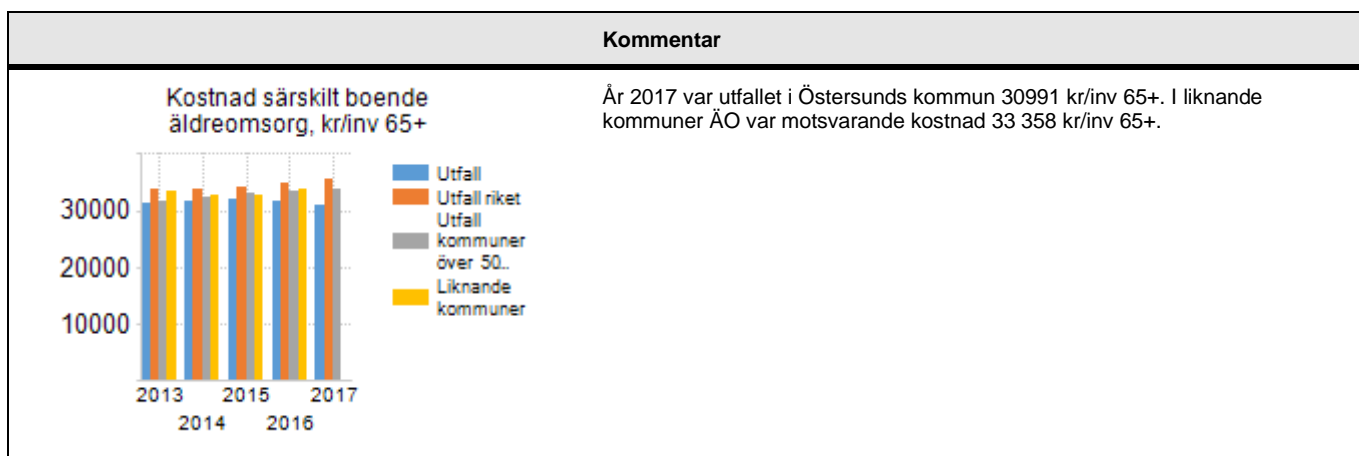
Det finns ett sammanvägt resultat framtaget utifrån kommunens värden för flera indikatorer i SKLs rapport Öppna Jämförelser grundskola (bl a betyg och nationella prov). För de kommunala skolorna var placeringen 213/290 (plats 7 av 8) år 2017. Inför 2018 är det ett positivt utfall jämfört med 2017 placeringen för de kommunala skolorna är 144/290 (plats 5 av 8). Nettokostnadsavvikelsen för 2018 kommer under 2019.

2.4 Äldreomsorg

Östersunds kommun har sänkt nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen från att ligga på 7,1% år 2015 till att år 2017 ligga på 0,9%. Riket låg år 2017 på 0,3% och liknande kommuner äldreomsorg på 1,2%. Från att föregående år ligga högre än liknande kommuner ligger nu Östersund lägre än liknande kommuner. Skillnaden mellan riket och Östersund motsvarar 6 mnkr år 2017.

2.5 Särskilt boende

Andel invånare 65+ i särskilda boendeformer är i stort sett detsamma som jämförelsegrupperna. Gällande kostnad särskilt boende äldreomsorg kr/inv 65+ har Östersunds kommun fortsatt minskning av kostnaderna mellan åren. Kostnad kr/brukare har Östersund en kostnad på 729 364 kr år 2017 och liknande kommuner 805 717 kr. Avgiftsintäkterna kr/inv. 65+ är fortfarande lägre än riket och liknande kommuner (Riket 1107 kr, liknande kommuner 1013kr, Östersund 313kr)

Resultatet i 2018 års brukarbedömning helhetssyn- särskilt boende skiljer sig tydligt åt mellan kommunens regi och övrig regi, där medborgarna är nöjdare i kommunens regi. I kommunens regi uppger 79% att man är ganska eller mycket nöjd med sitt särskilda boende. Motsvarande andel för övrig regi är 63%. Övrig regi har sänkt sin nöjdhet från 68% år 2017. Bland det man är minst nöjd med är möjligheten att komma ut och att man besvärar av ensamhet. Mest nöjd är man med bemötande och tillgången på sjuksköterskor.

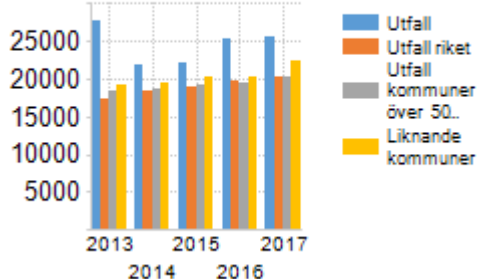
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, (medelvärde) ökade från 53 dagar år 2016 till 93 dagar år 2017 för att slutligen minska till 66 dagar år 2018.

2.6 Hemtjänst

Kommentar

Kommentar

Kostnad hemtjänst äldreomsorg,
kr/inv 65+

År 2017 var utfallet i Östersunds kommun 25 544 kr/inv 65+. I liknande kommuner ÅO var motsvarande kostnad 22 505 kr/inv 65+.

Det genomsnittliga antalet beviljade hemtjänsttimmar per brukare och månad för hemtjänsttagare 65+, ligger i Östersunds kommun på i stort sett lika i antal som jämförelsegrupperna. Östersunds kommun har dock fler hemtjänsttagare 65+ (Östersund 1 319 stycken, liknande kommuner 1 121 stycken). Östersund har färre hemtjänsttagare med 120+ beviljade hemtjänsttimmar/månad (Östersund 3 stycken, liknande kommuner 5 stycken). Att andelen hemtjänsttagare i Östersunds kommun är fler leder automatiskt till att även invånare med hemtjänst i ordinärt boende andel % blir högre (Östersund 10%, liknande kommuner 8,3%).

Kostnaden hemtjänst kr/inv. 65+ var i Östersund år 2017, 25 544 kr. Motsvarande kostnad i liknande kommuner var 22 505 kr och i riket 20 383 kr. Nettokostnad kr/inv. år 2017 i Östersunds kommun 4 937 kr, liknande kommuner 4 351 kr och riket 3 640 kr.

Kostnaden kr/hemtjänsttagare är i Östersund lägre än liknande kommuner (Östersund 254 844 kr, liknande kommuner 274 887 kr).

Personalkontinuiteten d.v.s. hur stort antal personal som en hemtjänsttagare möter under en 14 dagars period (medelvärde) har blivit betydligt bättre i Östersunds kommun. Från att år 2017 ha ett värde på 20 stycken så har man år 2018 ett värde på 16 stycken och har därmed samma värde som riket (liknande kommuner 15 stycken)

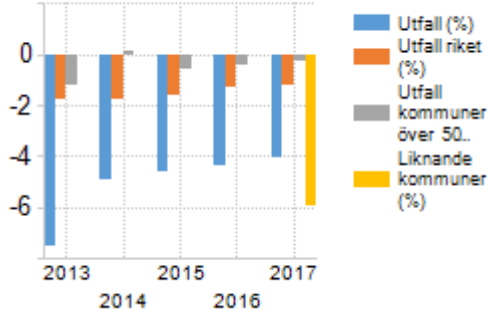
Brukarnöjdheten har sjunkit något från att år 2017 ligga på 94% i kommunal regi och 89% i övrig regi så ligger det år 2018 på 89% i kommunal regi och på 82 % i övrig regi. Det som man är minst nöjd med är möjligheten att påverka tider samt möjligheten att framföra synpunkter och klagomål.

Avgiftsintäkterna ordinärt boende invånare 65+ är högre än riket och något lägre än liknande kommuner (Östersund 1 404 kr, liknande kommuner 1 460 kr, riket 1 254 kr).

2.7 LSS

Kommentar

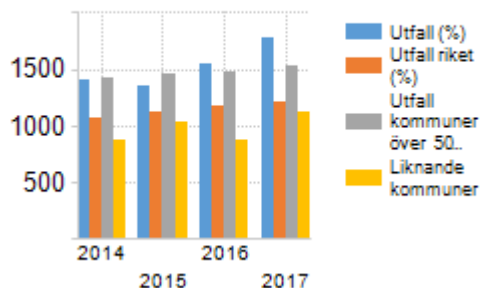
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)

Nettokostnadsavvikelse LSS (%) är - 4,1 år 2017

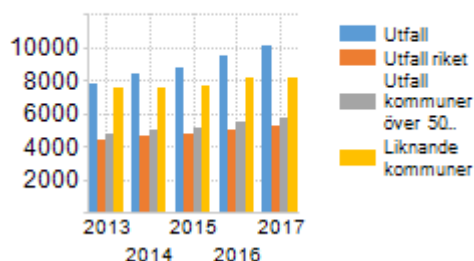
Kommentar

Kostnad funktionsnedsättning för personer 0-64 år enligt SoL, kr/inv

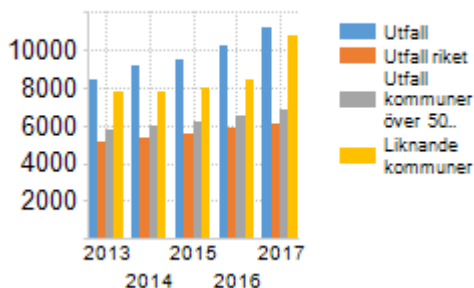
Utfallet år 2016 var i kommunen 1550kr/inv. I liknande kommuner LSS var motsvarande kostnad 879 kr/inv och i riket var kostnaden 1357 kr/inv.

Kostnad funktionsnedsättning LSS och SFB minus ersättning från FK, kr/inv

År 2016 var utfallet i Östersunds kommun 9497 kr/inv. I liknande kommuner var utfallet 8160 kr/inv. I riket var utfallet 5009 kr/inv.

Nettokostnad funktionsnedsättning totalt (SoL,LSS,SFB), kr/inv

Nettokostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS samt SFB) kr/invånare är högre i Östersund jämfört med liknande kommuner LSS och kommungruppen 50 00- 99 000 invånare samt riket under perioden 2013-2016.

Nettokostnadsavvikelse LSS (%) är -4,1. Gällande LSS så förväntas Östersunds kommun kosta (referens kostnad) 9923 kr/inv och kostar 9520kr/inv.

Kommunens ersättning från Försäkringskassan för personlig assistans enligt SFB, kr/invånare är år 2017 fortfarande tydligt lägre än liknande kommuner LSS. Östersunds ersättning från Försäkringskassan för personlig assistans enligt SFB kr/invånare var 218 kr. För liknande kommuner LSS var ersättningen 1461 kr.

Östersunds kommun har större andel boende i LSS bostad av dem som har insatser enligt LSS (Östersund 65%, liknande kommuner 53,2%)

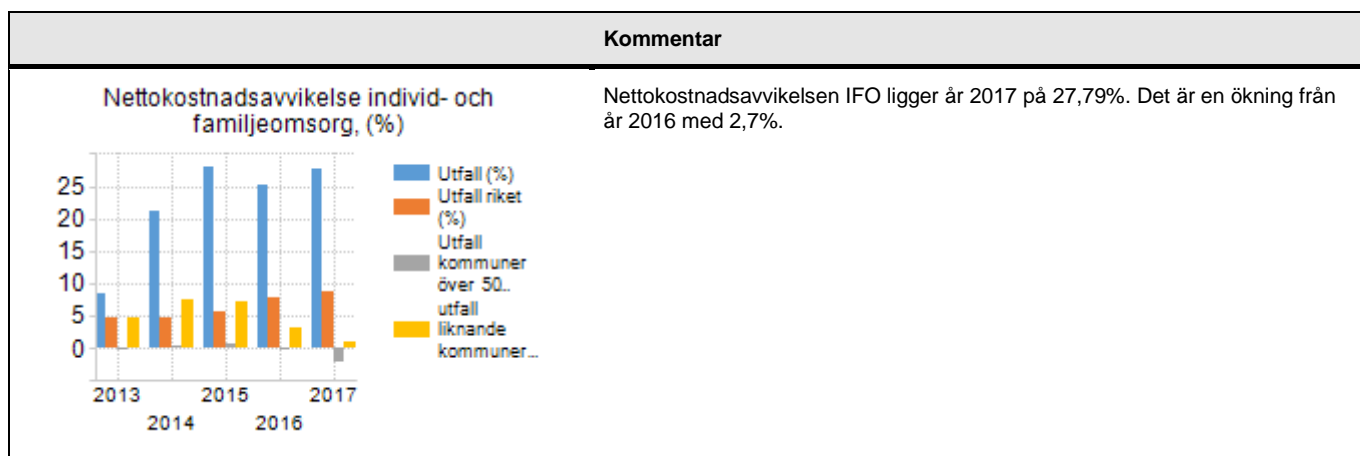
Kostnad funktionsnedsättning LSS kr/brukare är lägre i Östersund jämfört med jämförelsegrupperna.

Avgiftsintäkterna funktionsnedsättning totalt är lägre i Östersund, 28 kr/invånare, liknande kommuner 44 kr/invånare, riket 38 kr/invånare och kommuner över 50 000 48 kr/invånare.

Skatteutjämningen fungerar så tillvida att Östersund får ersättning för de kostnader som LSS genererar.

I Kolada finns inga värden från Östersunds kommun gällande brukarundersökning funktionshinder.

2.8 Individ- och familjeomsorg

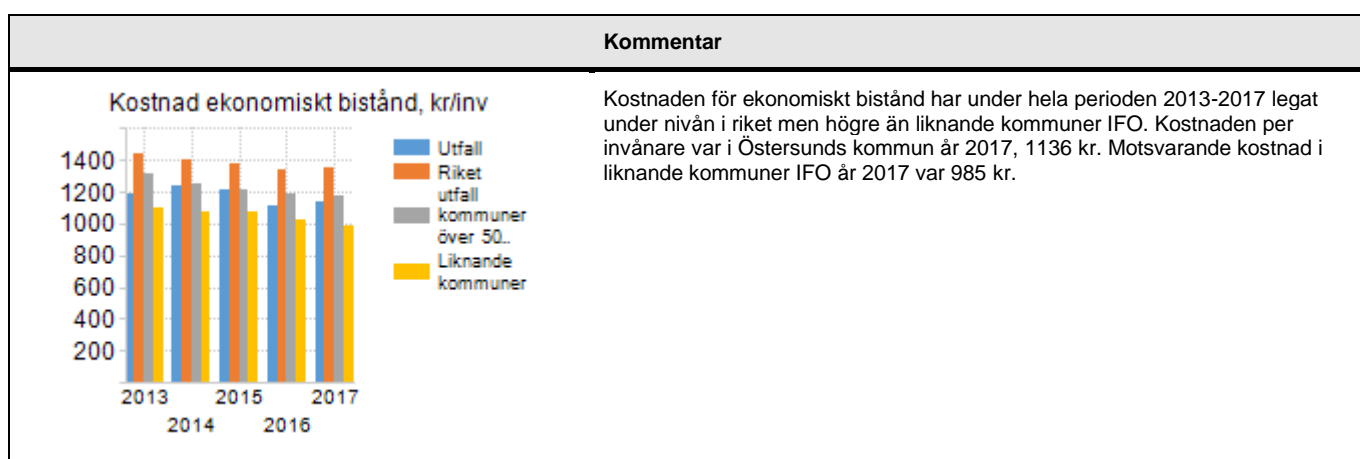

Nettokostnadsavvikelse i procent går endast att få på hela IFO och ej på delarna. Kostnaderna för delarna presenteras som kostnad/invånare. I detta fallet menar Kolada med begreppet kostnader, *kostnad för det egna åtagandet = Bruttokostnad, minus interna intäkter, minus försäljning till andra kommuner och landsting.*

Nettokostnaden har stigit från år 2016 med 2,7%. Den höga nettokostnadsavvikelsen motsvarar 61 mnkr jämfört med riket. Orsaken till den höga avvikelsen kan vara högre ambitionsnivå, effektivitetsbrister, lokala skillnader, brister i beräkningsmodellen, brister i inrapporteringen eller en kombination av dessa. Exempel på en lokalavvikelse som påverkar är att Östersunds kommun är en centralort där även de regionala resurserna är lokaliserade vilket föranleder inflyttning från kranskommunerna av olika skäl.

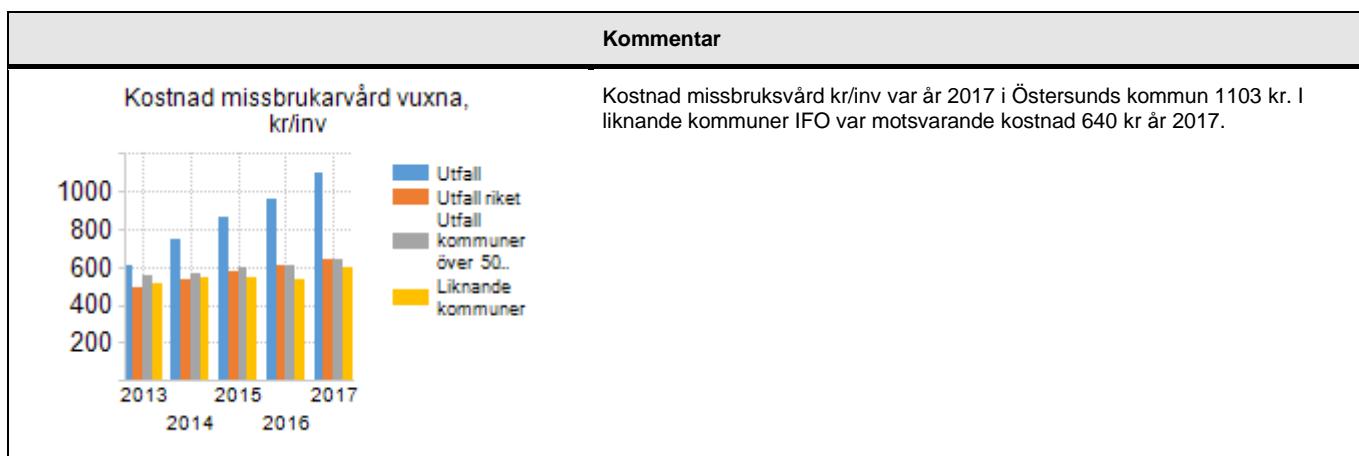
I Östersund har 90% svarat att de är mycket nöjda/ganska nöjda med Individ och familjeomsorgen. Det är högre än liknande kommuner IFO (86%). 78% uppger att deras situation har blivit förbättrad.

2.9 Ekonomiskt bistånd

Kostnad ekonomiskt bistånd kr/invånare ligger år 2017 lägre än riket och kommuner över 50 000 invånare men högre än liknande kommuner IFO. För Östersunds kommun har gruppen med långvarigt ekonomiskt bistånd ökat från år 2015 till år 2016 medan i gruppen liknande kommuner IFO har de med långvarigt ekonomiskt bistånd minskat från år 2015 till år 2016 men Östersund ligger lägst bland jämförelsegrupperna. Värde för år 2017 finns ej i Kolada.

2.10 Missbruksbruksvård vuxna

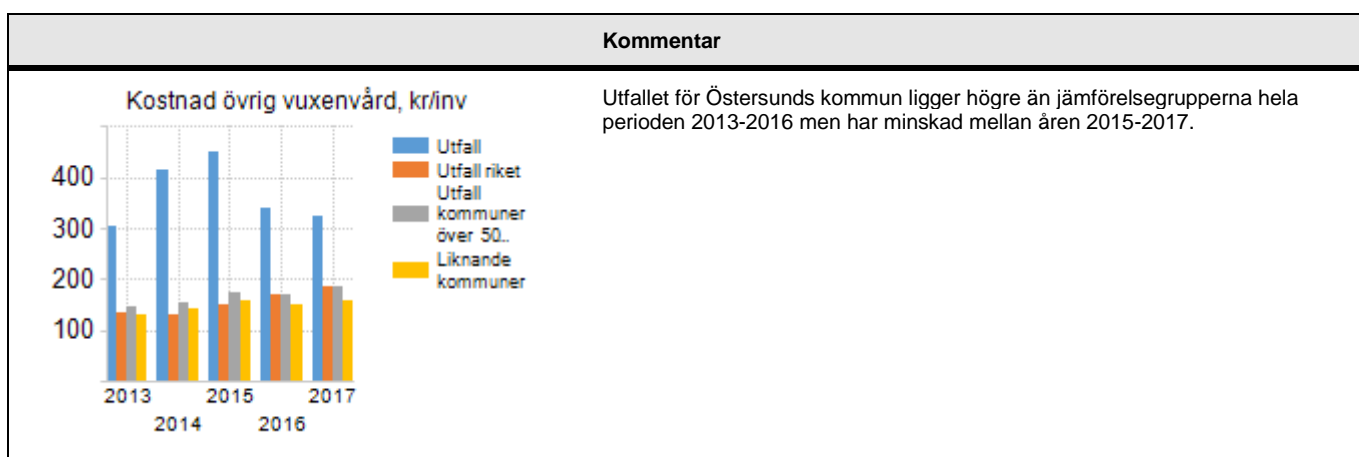
Kostnaden för missbruksvård vuxna ligger högre än jämförbara kommuner i *Kostnad bistånd som avser boende för vuxna missbrukare, kr/inv*, *Kostnad institutionsvård vuxna missbrukare, kr/inv* samt *Kostnad öppna insatser vuxna missbrukare, kr/inv*. Skillnaden är störst för insatserna institutionsvård och bistånd som avser boende för vuxna missbrukare. Östersunds kommun har ökat sina kostnader för institutionsvård från 241 kr/inv 2014 till 584 kr/inv år 2017. Gruppen liknande kommuner IFO har en kostnad motsvarande 200 kr/inv år 2017, riket en kostnad på 319 kr/inv. år 2017. Kostnad kr/boendedygn är lägre i Östersund än i liknande kommuner IFO men antalet boendedygn per invånare är fler, Östersund 0,47 dygn/inv, liknande kommuner IFO 0,27 dygn/inv, riket 0,40 dygn/invånare.

Jämfört med riket så har Östersunds kommun en större andel 20-30 åringar.

Skillnaden mot jämförelsegrupperna är inte lika stor gällande öppenvårdsinsatserna. Östersund (371 kr/inv.) ligger något högre än liknande kommuner (369 kr/inv.) och lägre än riket (431 kr/inv.) Kostnaden för familjehemsvård för vuxna missbrukare har ökat markant från år 2016 då den låg på 14 kr/invånare till att år 2017 ligga på 148 kr/invånare. Liknande kommuner IFO har en kostnad på 33 kr/invånare.

Brukarbedömning missbruksvård – helhetssyn har ökat sedan år 2017 då det var 71% som svarat att de var mycket nöjda/ganska nöjda till 94 % som var mycket nöjda/ganska nöjda år 2018. Det är högre än liknande kommuner IFO. Andelen som upplever en förbättrad situation har minskat år 2018 till 78% från 93% år 2017. Liknande kommuner IFO ligger andelen som upplever en förbättrad situation på 87%.

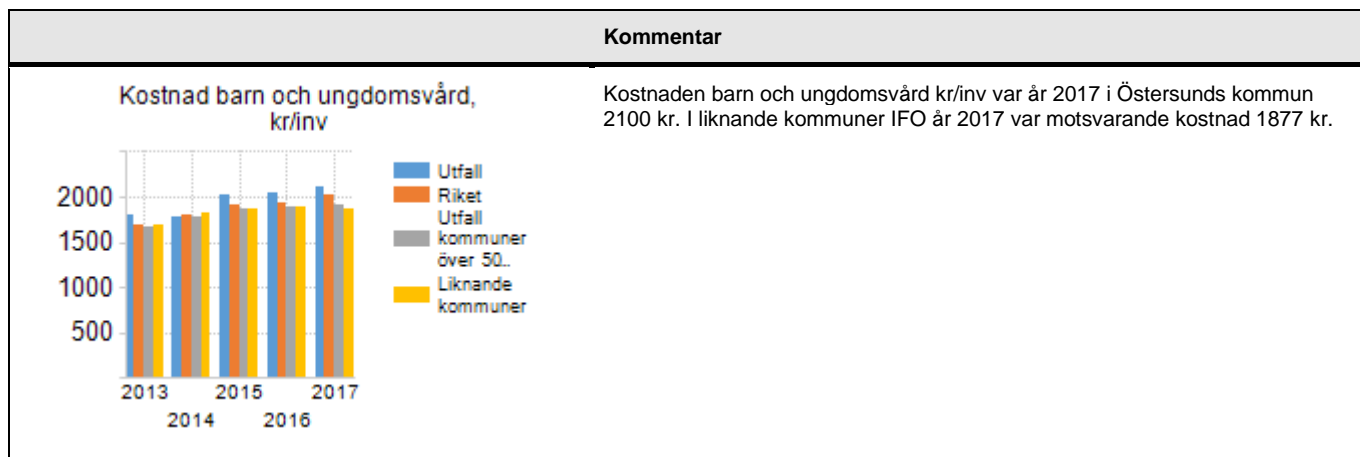
2.11 Övrig vuxenvård

Kostnaden för övrig vuxenvård kr/invånare beräknas *bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för övrig vuxenvård, dividerat med antal invånare*. Måttet avser kostnader för insatser till vuxna med problem som inte är relaterade till eget missbruk och/eller beroende. Kostnader som avser insatser till personer med psykiska problem redovisas inte här. Bidrag till organisationer och föreningar inom verksamhetsområdet redovisas här. Östersund har sänkt sina kostnader för övrig vuxenvård från att år 2015 vara 451 kr/invånare till att år 2017 vara 322 kr/invånare. Östersunds kommun ligger dock högre än

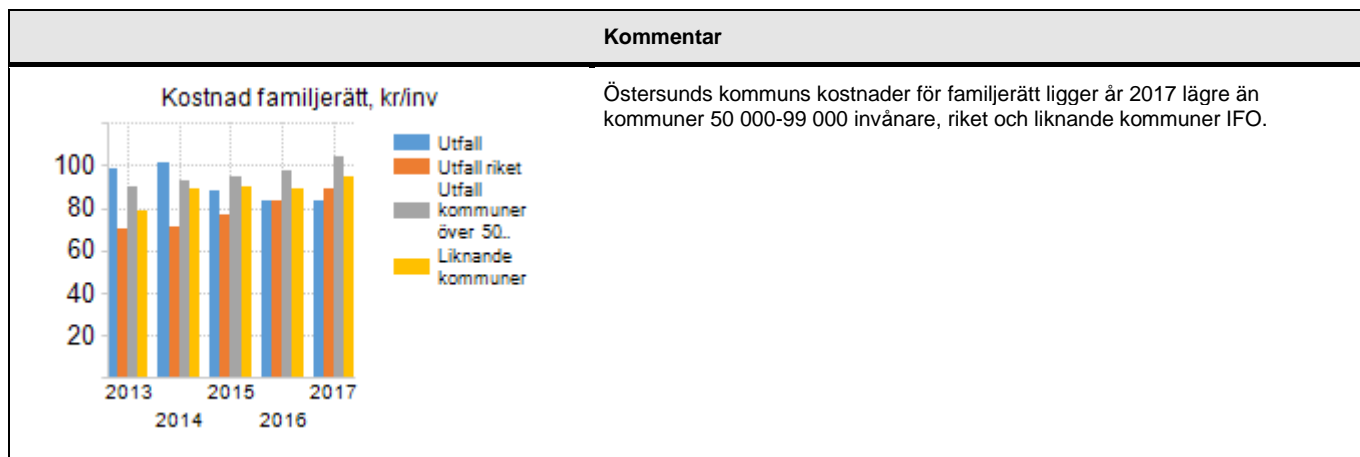
jämförelsegrupperna. Liknande kommuner IFO låg år 2017 på 159 kr/invånare. Östersunds kommun har egna stödboenden för personer med långvarig beroendeproblematik som räknas in i denna kostnad. I vissa kommuner finns en stark idéburen sektor som kan erbjuda olika typer av boendelösningar.

2.12 Social barn- och ungdomsvård

Östersunds kommun har högre kostnad avseende institutionsvård barn och unga än övriga jämförelsegrupperna men en lägre kostnad gällande öppna insatser barn och unga. Östersund har år 2017 en kostnad för institutionsvård på 823 kr/invånare, liknande kommuner 665 kr/inv, riket 671 kr/inv och kommuner 50 000-99 000 invånare 635 kr/inv. Kostnaden för öppna insatser barn och unga var i Östersund år 2017 452 kr/inv, liknande kommuner hade en kostnad på 517 kr/inv och riket en kostnad på 623 kr/inv.

2.13 Familjerätt

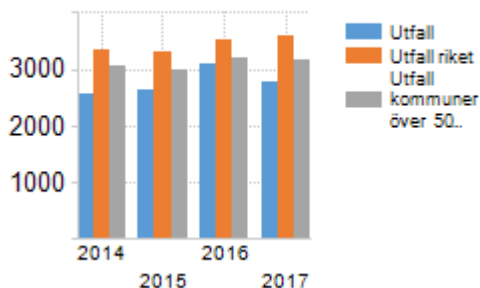

2.14 Övriga

Kommentar

Kommentar

Nettokostnad infrastruktur, skydd
m.m., kr/inv

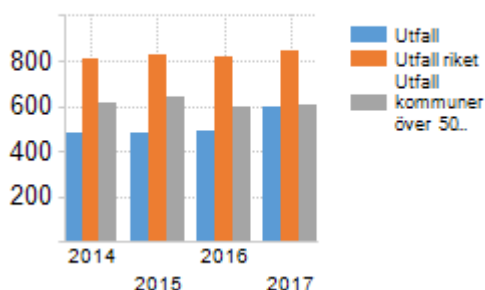

Vad gäller kostnader avseende infrastruktur såsom vägar och parker samt skydd i form av miljö- och hälsotillstånd, alkoholtillstånd, räddningstjänst, totalförsvaret samt samhällsskydd ligger Östersund lägre än riket i stort men även lägre i jämförelse med liknande kommuner.

När det gäller totalförsvaret och samhällsskydd ligger Östersund högt mot jämförbara kommuner medan vi ligger långt under vad gäller kostnaderna för räddningstjänst.

Kostnaderna för myndighetsutövning avseende miljö- och hälsoskydd ligger ungefär i nivå med liknande kommuner medan vi ligger lite lägre vad gäller kostnader för väg, järnväg, parkeringar och parker.

Nettokostnad politisk verksamhet,
kr/inv

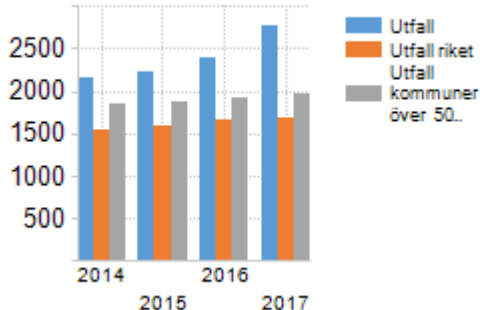

Till politisk verksamhet räknas nämnd- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier, övriga politiska verksamheter samt revision.

Vad gäller kostnader för politisk verksamhet ligger Östersund under genomsnitt i riket och under åren 2014-2016 även under liknande kommuner. Under 2017 ökade kostnaderna med ca 100 kr/invånare och därmed kom Östersund att ha jämförbara värden i jämförelse med liknande kommuner.

Antalet politiker har inte ökat, ingen justering i arvoden har skett samtidigt som hyran för kommunfullmäktiges möten på OSD har sänkts.

Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv

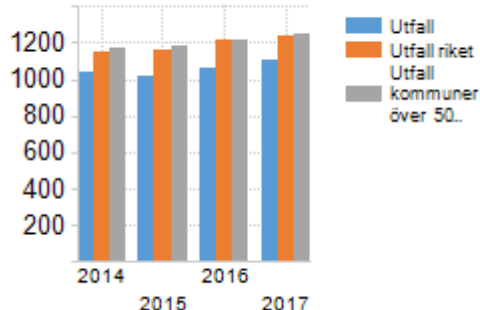
Kostnad för fritidsverksamhet omfattar tre delområden:

När det gäller **allmän fritidsverksamhet** inklusive ekonomiskt stöd till fritidsföreningar hamnar Östersund på snittet.

Vad gäller kommunens **idrotts- och fritidsanläggningar** har Östersund höga kostnader vilket beror på de politiska satsningar inom idrotten som har gjorts under de senaste åren.

Fritidsområdet ger även externa **intäkter** och där ligger Östersund i topp i jämförelse med jämförbara kommuner.

Kostnad kulturverksamhet, kr/inv

Kulturverksamheten omfattar kostnader för bibliotek, musik- och kulturskola samt övrig kultur.

Vad gäller kostnader för **biblioteksverksamhet** ligger Östersund lågt mot jämförbara kommuner. Kostnaderna har sjunkit sedan 2013 vilket beror på att regionen har återtagit den regionala biblioteksverksamheten i egen regi.

När det gäller **musik- och kulturskola** ligger Östersund i det lägre snittet. Kostnaderna har ökat under åren 2014-2017 vilket främst beror på utförda projekt som krävt medfinansiering.

När det gäller **allmän kulturverksamhet** ligger Östersund i det lägre kostnadsspannet och under riksgenomsnittet. Under åren 2013-2017 har kostnaderna ökat, där Jamtli står för en andel.

3 Mätmetod och källor

3.1 Förskola

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för förskola inkl. öppen förskola, kr/inv. Pedagogisk omsorg (tidigare kallat familjedaghem) ingår inte. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Standardkostnaden för förskolan beräknas med hjälp av variablerna genomsnittlig vistelsetid på förskola samt andel 1-5 åringar. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än förväntat. Källa: SKL.

3.2 Skolbarnomsorg

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Nettokostnadsavvikelse fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, (%)	Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, kr/inv. Pedagogisk omsorg (tidigare kallat familjedaghem) ingår inte. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Standardkostnaden för fritidshem beräknas med hjälp av variablerna andel inskrivna i fritidshem samt andel 6-12 åringar. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än förväntat. Källa: SKL.

3.3 Grundskola

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för grundskola inkl. förskoleklass, kr/inv. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnaden för grundskola och förskoleklass i riket, andel 6-15-åringar i kommunen, barn med utländsk bakgrund samt antaganden om merkostnader för små skolor och skolskjuts. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

3.4 Äldreomsorg

Indikatorer	Mätmetod & Källa
-------------	------------------

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för äldreomsorg, kr/inv. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnaden för äldreomsorg i riket, åldersstruktur (andel 65-79 år, 80-89 år och 90+ år i kommunen), civilstånd, ohälsa, andel födda utanför Norden, restider i hemtjänsten samt merkostnader för institutionsboende i glesbygd. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

3.5 Särskilt boende

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 65+	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för särskilt boende äldreomsorg, dividerat med antal invånare 65+ 31/12. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag och befolkningsstatistik.

3.6 Hemtjänst

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 65+	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för hemtjänst äldreomsorg, dividerat med antal invånare 65+ 31/12. Avser samtlig regi. Källa: SCB.

3.7 LSS

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för LSS, kr/inv. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Referenskostnaden för LSS beräknas med hjälp av antalet verkställda beslut 1/10 föregående år och personalkostnadsindex. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.
Kostnad funktionsnedsättning för personer 0-64 år enligt SoL, kr/inv	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för insatser funktionsnedsättning för personer 0-64 år enligt SoL, dividerat med antal invånare den 31/12. Källa: SCB
Kostnad funktionsnedsättning LSS och SFB minus ersättning från FK, kr/inv	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting exkl. ersättning från försäkringskassan, dividerat med antal invånare den 31/12. Källa: SCB
Nettokostnad funktionsnedsättning totalt (SoL,LSS,SFB), kr/inv	Nettokostnad funktionsnedsättning (SoL/HSL och LSS/SFB) totalt, dividerat med antal invånare den 31/12. Källa: SCB.

3.8 Individ- och familjeomsorg

Indikatorer	Mätmetod & Källa
-------------	------------------

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för individ- och familjeomsorg, kr/inv. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnaden för individ- och familjeomsorg i riket, andel arbetslösa utan ersättning, andel lågutbildade 20-40-åringar födda i Sverige, tätortsgrad, andel boende i flerfamiljshus byggda 1965-75 samt andel i befolkningen med ekonomiskt bistånd längre än 6 månader. Uppgifter för ekonomiskt bistånd bygger på föregående års utfall. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

3.9 Ekonomiskt bistånd

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för ekonomiskt bistånd (inkl. utredningskostnader), dividerad med antal invånare totalt den 31/12. Försörjningsstöd till flyktinghushåll ingår inte. Källa: SCB.\n

3.10 Missbruksbruksvård vuxna

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Kostnad missbrukarvård vuxna, kr/inv	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för missbrukarvård vuxna, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser vård och omsorg i form av institutionsvård, vård i familjehem, bistånd avseende boende och olika öppna insatser som socialtjänsten ger till vuxna personer som har missbruksproblem. Som vuxen person avses här person som är 21 år eller äldre. Avser samtilg regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

3.11 Övrig vuxenvård

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Kostnad övrig vuxenvård, kr/inv	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för övrig vuxenvård, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser kostnader för insatser till vuxna (21 år eller äldre) med problem som inte är relaterade till eget missbruk och/eller beroende av alkohol, narkotika, läkemedel, lösningsmedel eller kombinationer av dessa. Kostnader som avser insatser till personer med psykiska problem redovisas inte här utan under avdelningen vård och omsorg om äldre eller personer med funktionsnedsättning, oavsett om insatserna organisatoriskt tillhör individ- och familjeomsorgen (IFO). Bidrag till organisationer och föreningar inom verksamhetsområdet redovisas även här. Avser samtilg regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

3.12 Social barn- och ungdomsvård

Indikatorer	Mätmetod & Källa
-------------	------------------

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för barn och ungdomsvård, dividerat med antal invånare i kommunen den 31/12. Avser vård och stöd som socialtjänsten ger till barn och ungdomar 0-20 år i form av vård på hem för vård eller boende (HVB), familjehem, individuellt behovsprövad öppenvård och övriga öppna insatser. Kostnader för den utredningsverksamhet som ligger till grund för insatserna redovisas inom respektive delverksamhet. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

3.13 Familjerätt

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Kostnad familjerätt, kr/inv	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för familjerätt, dividerat med antal invånare i kommunen den 31/12. Avser arbete som socialtjänsten utför med stöd av föräldrabalken och socialtjänstlagen i form av adoptionsärenden, faderskaps- och föräldraskapsärenden samt vårdnads-, boende- och umgängesfrågor såsom samarbetsavtal, utredningar och upprättande och godkännande av avtal. Här ingår även kostnader för familjerådgivningsverksamhet. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

3.14 Övriga

Indikatorer	Mätmetod & Källa
Nettokostnad infrastruktur, skydd m.m., kr/inv	Bruttokostnad minus interna och externa intäkter för infrastruktur, skydd, räddningstjänst m.m. dividerat med antalet invånare i kommunen den 31/12. Avser verksamheterna Fysisk o. teknisk planering, bostadsförbättring, Näringslivsfrämjande åtgärder, Turismverksamhet, Konsument och energirådgivning, Gator, vägar och parkering, Parker, Miljö- och hälsoskydd och alkoholtillstånd, Räddningstjänst samt Totalförsvaret och samhällsskydd. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.
Nettokostnad politisk verksamhet, kr/inv	Nettokostnad för politisk verksamhet, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Till politisk verksamhet räknas nämnd- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier, övriga politiska verksamheter samt revision. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.
Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting inom fritidsområdet, dividerat med antal invånare 31/12, Avser allmän fritidsverksamhet, idrotts- och fritidsanläggningar samt fritidsgårdar. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.
Kostnad kulturverksamhet, kr/inv	Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting inom kulturområdet (stöd till föreningar, bibliotek, musikskola etc) per invånare den 31/12. Avser stöd till studieorganisationer, allmän kulturverksamhet, bibliotek samt musik- och kulturskola. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.